

## บทที่ 6

### การตรวจและป้องกันลักลอบหนีศุลกากร

พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2469 มาตรา 21 บัญญัติว่า “ เรือทุกลำเมื่อมาถึงเขตท่าต้องหยุดลอยลำ ณ ตำแหน่งที่กำหนดไว้ และต้องให้ความสะดวกทุกอย่างแก่พนักงานศุลกากร ในการที่จะเข้าไปและขึ้นบนเรือ ถ้าพนักงานศุลกากรสั่งให้เรือนั้นทอดสมอ ก็ต้องกระทำตาม นายเรือต้องตอบคำถามใด ๆ ของพนักงานอันเกี่ยวกับเรือ คนประจำเรือ คนโดยสาร การเดินทางและลักษณะของสินค้าในเรือ ให้นายเรือรายงานถึงอาวุธปืน กระสุนปืน ดินปืน หรือวัตถุระเบิดอันมีอยู่ในเรือ และเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สั่ง นายเรือต้องส่งมอบอาวุธปืนและกระสุนปืนทั้งหมดให้อยู่ในความรักษาของพนักงานกำกับด่านตรวจ และให้ส่งวัตถุระเบิดทั้งหมดให้อยู่ในความควบคุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งได้แต่งตั้งขึ้นเพื่อการนี้ นายเรือต้องปฏิบัติตามคำสั่งอันควรของพนักงานศุลกากรทุกประการ ให้อ่าวพนักงานศุลกากรลงประจำเรือ ให้กำกับไปจนถึงที่จอดในท่าอันจะได้กำหนดให้สำหรับเรือลำนั้น ให้ประพาศติดต่อพนักงานศุลกากรโดยสุภาพ และให้พนักงานนั้น ๆ มีที่พักบนเรือโดยสมควร ห้ามมิให้เรือลำใดล่วงด่านตรวจไปโดยไม่มีพนักงานศุลกากรลงประจำบนเรือ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตพิเศษจากพนักงานกำกับด่าน ถ้าและนายเรือหรือนุคคลผู้ใดซึ่งเป็นผู้ควบคุมเรือ ไม่ยอมหรือละเลยไม่กระทำตามดังว่านี้ ท่านว่าผู้นั้นมีความผิดต้องระวางการปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท “

มาตรา 22 “ เรือลำใดออกไปจากท่า จะให้มีพนักงานศุลกากรกำกับไปจนถึงด่านตรวจก็ได้ เมื่อไปถึงที่นั้นให้เรือหยุดลอยลำเพื่อส่งพนักงานขึ้นและเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจ ส่วนอาวุธปืนกระสุนปืนหรือวัตถุระเบิดใด ๆ ที่ได้ส่งมอบไว้ในความรักษาของศุลกากรเมื่อเรือมาถึงนั้นให้คืนแก่เรือไป ถ้าเรือลำใดมีพนักงานศุลกากรหรือพนักงานอื่นของรัฐบาลอยู่บนเรือ และออกจากท่าไปโดยพนักงานนั้น ๆ ไม่ยินยอมก็ดี หรือไม่ให้ความสะดวกอันควรแก่พนักงานเพื่อทำการตามหน้าที่ก็ดี ท่านว่านายเรือมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท “

มาตรา 23 “ ถ้าเรือสำเภาจะพึงต้องถูกขีดยหรือตรวจตามพระราชบัญญัติ นี้ ไม่หยุดลอยสำเภาเมื่อได้สั่งให้หยุด และมีเรือในราชการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หรือของกรมศุลกากรชักธงหมาย ตำแหน่งธงหมายราชการไล่ติดตามไป เมื่อได้ให้ขีดยเป็น เป็นอาณัติสัญญาณนัดหนึ่งก่อนแล้ว ท่านว่าพนักงานควบคุมเรือที่ไล่ติดตามนั้น มีอำนาจ ตามกฎหมายที่จะขีดยเรือซึ่งกำลังหนีนั้นได้ “

มาตรา 24 “ สิ่งใด ๆ อันจะถึงต้องขีดยในพระราชบัญญัตินี้พนักงาน ศุลกากรและฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจขีดยในเวลาใด ๆ และ ณ ที่ใด ๆ ก็ได้

สิ่งที่ขีดยไว้นั้น ถ้าเจ้าของหรือผู้มีสิทธิ ไม่มาขึ้นคำร้องเรียกเอาภายใน กำหนดหกสิบวัน สำหรับยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำผิด สามสิบวันสำหรับสิ่งอื่น ๆ นับแต่วันที่ขีดยให้ถือว่าเป็นสิ่งที่ไม่ใช่เจ้าของ และให้ตกเป็นของแผ่นดิน “

มาตรา 25 “ บรรดาของหรือสิ่งที่ขีดยไว้ตามพระราชบัญญัตินี้ต้องส่งมอบ ให้อยู่ในความรักษาของพนักงานเจ้าหน้าที่ศุลกากรหรือถ้าไม่มีพนักงานเช่นว่านี้ภายใน ระยะใกล้พอควร ก็ให้ส่งมอบให้อยู่ในความรักษาของอำเภอที่ใกล้ที่สุด ซึ่งจะได้รักษา ไว้แทนศุลกากร สิ่งของที่ขีดยและขีดยไว้ตามพระราชบัญญัตินี้หรือบทกฎหมายอื่นอันเกี่ยวกับ แก่ศุลกากร ให้จำหน่ายตามแต่อธิบดีจะสั่ง

ถ้าของที่ขีดยไว้นั้น เป็นของเสี้ยง่ายหรือถ้าหน่วงช้าไว้จะเป็นการเสียหาย ความเสียหายหรือค่าใช้จ่ายในการเก็บรักษามากเกินไป อธิบดีหรือผู้ที่อธิบดีมอบ หมายจะสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่น ตามที่เห็นสมควร ก่อนที่ ของนั้นจะตกเป็นของแผ่นดินก็ได้ เงินค่าขายของนั้น เมื่อได้หักค่าใช้จ่ายและค่า ภาระติดพันทั้งปวงออกแล้วให้ถือไว้แทนของ “

มาตรา 26 “ สิ่งใด ๆ อันจะพึงต้องขีดยตามพระราชบัญญัตินี้ จะนำไป แสดงที่สถานีตำรวจหรือศาลก็ได้ ในเมื่อเป็นของต้องการในคดีที่ตำรวจฟ้อง ในการนี้ให้ พนักงานตำรวจแจ้งความเป็นลายลักษณ์อักษรไปยังพนักงานศุลกากรว่า ของนั้นได้ขีดยไว้

แล้ว ให้จัดการนำของนั้นไปยังศาลสถานที่โดยเร็วตามแต่จะทำได้ จะส่งมอบให้อยู่ใน  
ความรักษาของศาลการ

มาตรา 27 “ ผู้ใดนำหรือพาของที่ยังมิได้เสียภาษี หรือของต้องจำกัด  
หรือของต้องห้ามหรือที่ยังมิได้ผ่านศาลการโดยถูกต้องเข้ามาในพระราชอาณาจักรไทยก็  
ดี หรือส่งหรือพาของเช่นว่านี้ออกไปนอกพระราชอาณาจักรก็ดี หรือช่วยเหลือด้วย  
ประการใด ๆ ในการนำของเช่นว่านี้ เข้ามาหรือส่งออกไปก็ดี หรือย้ายถอนไปหรือช่วย  
เหลือให้ย้ายถอนไป ซึ่งของดังกล่าวนั้น จากเรือกำปั่น ท่าเทียบเรือ โรงเก็บสินค้า คลัง  
สินค้า ที่มั่นคงหรือโรงเก็บของ โดยมิได้รับอนุญาตก็ดี หรือให้ที่อาศัยเก็บหรือซื้อ  
ของเช่นว่านี้ หรือยอมหรือจัดให้ผู้อื่นทำการเช่นว่านั้นก็ดี หรือเกี่ยวข้องด้วยประการใด  
ๆ ในการขนหรือย้ายถอนหรือกระทำอย่างใดแก่ของเช่นว่านั้นก็ดี หรือเกี่ยวข้องด้วย  
ประการใด ๆ ในการหลีกเลี่ยงหรือพยายามหลีกเลี่ยงการเสียค่าภาษีศาลการ หรือในการ  
หลีกเลี่ยง หรือพยายามหลีกเลี่ยงบทกฎหมายและข้อจำกัดใด ๆ อันเกี่ยวกับการนำของ  
เข้า ส่งของออก ขนของนั้นเก็บของในคลังสินค้าและส่งมอบของ โดยเจตนาจะนอค่า  
ภาษีของรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่จะต้องเสียสำหรับของนั้น ๆ ก็ดีหรือ  
หลีกเลี่ยงข้อห้ามหรือข้อจำกัดอันเกี่ยวแก่ของนั้นก็ดี สำหรับความผิดครั้งหนึ่ง ๆ ให้  
ปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของซึ่งได้รวมอากรเข้าด้วยแล้ว หรือจำคุกไม่เกินสิบปี หรือทั้ง  
ปรับทั้งจำ “

มาตรา 27 ทวิ “ ผู้ใดช่วยซ่อนเร้น ช่วยจำหน่าย ช่วยพาเอาไปเสีย ซื้อ  
รับจํานำหรือรับไว้โดยประการใด ซึ่งของอันตนรู้ว่าเป็นของที่นำมาในราชอาณาจักรโดย  
หลีกเลี่ยงอากรข้อห้ามหรือจำกัด มีความผิดต้องระวางโทษปรับเป็นเงินสี่เท่าราคาของซึ่ง  
ได้รวมค่าอากรเข้าด้วยแล้วหรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ “

มาตรา 28 “ ถ้าปรากฏว่าเรือลำใดอยู่ในเขตท่ามีสินค้าในเรือ และภายหลัง  
มาปรากฏว่า เรือลำนั้นเบาลอยตัวขึ้นมาหรือมีแต่อับเฉา และนายเรือไม่สามารถพิสูจน์

ได้ว่า ได้ขนสินค้าขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายไซร์ ท่านว่านายเรื่อนั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือจะให้ริบตัวเรื่อนั้นไว้ก็ได้ “

**มาตรา 30** “ ถ้าปรากฏว่าเรือลำใดมีของเป็นหีบห่อ ซึ่งมีขนาดหรือลักษณะขัดต่อพระราชบัญญัติหรือบทกฎหมายหรือประกาศอื่น ท่านว่านายเรือมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และของนั้นให้ริบเสีย “

**มาตรา 32** “ เรือชนิดใด ๆ อันมีระวางบรรทุกไม่เกินสองร้อยห้าสิบตัน ก็ดี รถเกวียน ขานพาหนะ หีบหรือภาชนะอื่นใดก็ดี หากใช้ในการย้ายถอน ซ่อมเรือน หรือขนของที่ยังมีได้เสียบ่าภาษี หรือที่ต้องจำกัด หรือต้องห้าม ท่านว่าให้ริบเสียสินค้าและถ้ามีของอื่นรวมอยู่ในหีบห่อหรือภาชนะอื่น หรือในรถ เกวียน ขานพาหนะ อันปรากฏว่ามีของที่ยังมีได้เสียบ่าภาษี หรือที่ต้องจำกัดหรือต้องห้ามนั้นด้วยไซร์ ท่านว่าให้ริบของนั้น ๆ เสียด้วยกัน “

**มาตรา 33** “ ถ้ามีความผิดฐานลักลอบศุลกากรเกิดขึ้น เกี่ยวกับเรือซึ่งมีระวางบรรทุกเกินสองร้อยห้าสิบตัน และนายเรือก็ไม่สามารที่จะพิสูจน์ได้ว่าตนได้จัดการเต็มตามวิสัยที่จะจัดได้ เพื่อที่จะสืบค้นให้พบและป้องกันเสียซึ่งการกระทำผิดนั้นแล้วไซร์ ท่านว่านายเรือมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท “

**มาตรา 35** “ บรรดาของที่นำเข้ามาหรือส่งออกไปทางไปรษณีย์นั้น ต้องสำแดงและลงบัญชีโดยถูกต้อง และมีระวางโทษเป็นทำนองเดียวกันกับของที่นำเข้ามาหรือส่งออกไปโดยทางเรือ เว้นไว้แต่ความรับผิดชอบนั้นจะตกแก่ผู้มีชื่อที่จะรับของอันนำเข้ามา และผู้ส่งของอันจะส่งออกไป หรือตกแก่ผู้รับหรือผู้นำของส่ง ณ ที่ทำการไปรษณีย์ แล้วแต่กรณี “

**มาตรา 36** “ บทบัญญัติแห่งมาตรา 27 ให้ใช้บังคับแก่ของที่นำเข้ามาหรือส่งออกไปโดยทางไปรษณีย์ด้วย “

**มาตรา 37** “ พนักงานเจ้าหน้าที่อาจตรวจห่อพัสดุไปรษณีย์ที่เข้ามาหรือออกไปจากพระราชอาณาจักรได้ และถ้ามีความสงสัยอาจกักห่อจดหมายใด ๆ ไว้ ณ สุลกสถานได้ จนกว่าผู้ส่งหรือผู้มีชื่อที่จะรับจะได้กระทำให้เป็นที่น่าพอใจว่า ไม่มีของที่ยังมิได้เสียค่าภาษี หรือที่ต้องจำกัดหรือต้องห้ามในห่อนั้น การที่ศุลกากรจะตรวจห่อไปรษณีย์นี้จะกระทำ ณ ที่ทำการไปรษณีย์หรือที่ศุลกสถานก็ได้ “

**ของตกค้าง** ของที่นำเข้ามาและอยู่ในอารักขาของศุลกากรถึงสองเดือน โดยผู้รับผิดชอบไม่ทำใบขนสินค้า หรือไม่เสียอากรหรือวางประกันค่าอากรที่พึงเรียกเก็บแก่ของนั้น ให้อธิบดีมีคำบอกกล่าวไปยังตัวแทนของเรือที่นำของเข้ามา เมื่อตัวแทนเรือรับทราบแล้วภายในเวลา 15 วัน ยังมีได้มาดำเนินการใด ๆ ให้ถือว่าของนั้นเป็นของตกค้าง อธิบดีมีอำนาจสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ทำลายหรือนำของออกขายทอดตลาด หรือสั่งให้ตัวแทนเรือหรือผู้นำเข้าส่งของออกไปนอกราชอาณาจักร ถ้าผู้นำเข้าหรือตัวแทนเรือไม่ปฏิบัติตามา อธิบดีมีอำนาจสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ทำลายได้ โดยผู้นำของเข้าหรือตัวแทนของเรือเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการนั้น ส่วนของที่เก็บอยู่ในคลังสินค้าทัณฑ์บนนานถึง 1 ปีกับ 7 วัน โดยผู้นำเข้าเอาออกจากคลังสินค้าไม่หมด ให้ถือเป็นของตกค้างซึ่งจะต้องอยู่ในดุลยพินิจของอธิบดีกรมศุลกากรจะจัดการกับของตกค้างเหล่านั้นด้วยวิธีใด เพื่อให้ได้เงินมาชำระค่าภาษีขาเข้าให้ครบถ้วน

ในการสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำลายของตกค้าง ให้ดำเนินการตามวิธีที่ปลอดภัยต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน และสิ่งแวดล้อม

ถ้าอธิบดีเห็นว่า การขายทอดตลาดจะไม่ได้เงินเท่าที่ควร หรือมีเหตุอันสมควรประการอื่น อธิบดีจะสั่งให้ขายโดยวิธีอื่นก็ได้ และในกรณีที่การขายทอดตลาดหรือขายโดยวิธีอื่นดังกล่าวจะไม่ได้เงินคุ้มค่าภาษี หรืออาจทำให้เกิดความเสียหายอันไม่สมควรอย่างใดอย่างหนึ่งให้เจ้าหน้าที่ของนั้นตามแต่อธิบดีจะสั่ง (มาตรา 61)

ของสดของเสียซึ่งยังมีได้รับมอบโดยยื่นใบขนบริบูรณ์และมีอากรแสดง  
ชัดว่าของนั้นปลอดแล้ว จะทำลายเสียในเวลาใดเวลาหนึ่ง ภายหลังจากนั้นมาถึงสาม  
วันก็ได้ (มาตรา 62)

เงินที่ได้จากการขายของตกค้างให้หักค่าภาษี ค่าเก็บรักษา ค่าขนย้าย  
หรือค่าภาระติดพันอย่างอื่น ซึ่งค้างชำระแก่กรมศุลกากรเสียก่อนเหลือเท่าใดให้ใช้ค่า  
ภาระติดพันต่าง ๆ อันสมควรจะได้ และค้างชำระแก่ตัวแทนของเรื่อนำของเข้ามา เมื่อหัก  
แล้วยังมีเงินเหลืออยู่อีกให้ตกเป็นของแผ่นดิน เว้นแต่เจ้าของจะได้เรียกร้องเอาภายในหก  
เดือนนับแต่วันขาย (มาตรา 63)